

men vindt dan den *Trypanosoom* in het bloed. 4. Ook die menschen worden ziek, die alleen gekookt water drinken (zie ook Entom. Ber. 67, p. 269) en ook die, welke leven in streken, waar geen door bepaald water veroorzaakte krop voorkomt.

Amsterdam.

D. MAC GILLAVRY.

Acarologische Aanteekeningen XLVIII.

Liponyssus isabellinus nov. sp.

In het Tijdschrift voor Entomologie, v. 39, p. 136 (15 Jan. 1897) noemde ik sub no. 70 een „*Smaridia* sp.”, gevonden op *Paludicola amphibius*, Sneek, Juli. — In hetzelfde tijdschrift, v. 45, (10 Sept. 1902), noemde ik deze individuen, p. 5 sub no. 70 en op p. 6 sub no. 5, *Liponyssus albatius* (C. L. KOCH). — Onder denzelfden naam staan de nymphae geboekt in de Entomologische Berichten, v. 1, p. 22 (1 Maart 1902) en de soort in het Tijdschr. d. Ned. Dierk. Ver., ser. 2, v. 8, p. 24 (31 Oct. 1902). — Van dezelfde soort ving ik in Febr. 1909 een ♂ op *Mus musculus* L. te Arnhem; verder ontving ik van Pater CREMERS verscheidene ♀, door hem in Juni 1909 te Rolduc gevonden op *Putorius crinica* L.; eindelijk 3 ♀ van Pater HESELIHAUS, door hem Mei tot Augustus 1912 te Sittard buit gemaakt in een nest van *Talpa europaea* L.

Nauwkeurig onderzoek leert mij nu, dat bovengenoemde *Acari* tot eene nieuwe soort behooren, verwant aan *Liponyssus arcuatus* (C. L. KOCH), die geelachtig is, en aan *Liponyssus carnifex* (C. L. KOCH), welke meer roodachtige tinten vertoont, terwijl de nieuwe soort eene bruine kleur heeft, die het meest overeenkomt met het *isabellinus* van SACCARDO'S *Chromotaxia*, weshalve ik haar *Liponyssus isabellinus* wil noemen. Behalve door de kleur onderscheidt

zij zich terstond door haar ovalen vorm en hare langere pooten.

♀. Gemiddeld 555 μ lang, 333 μ breed, vóór nauwelijks schouders vormend boven de pooten I en II; overigens is het heele lichaam fraai elliptisch gevormd, in tegenstelling van de meer hoekige figuren van *arcuatus* en *carnifex*; alle haren der rugzijde zijn korte, dunne borsteltjes. De buikzijde karakteriseert zich door het smalle sternaalschild, zooals bij *carnifex*, maar het genitaalschild is in de voorhelft breeder dan in de achterhelft, en deze is zwaar gechitiniseerd omrand; ook het meer vierkante anaalschild heeft zwaar gechitiniseerde randen. Van de pooten kan vermeld worden, dat ze langer zijn dan bij de vergelijksoorten, dat coxa IV de naar achter gerichte doorn mist.

♂. Gemiddeld 508 μ lang, 310 μ breed, nog fraaier elliptisch dan het ♀; het rugschild laat ter weerszijden een breeder gedeelte onbedekt dan bij het ♀; de borstels aan den achterrand zijn langer dan bij het ♀, korter dan bij *arcuatus*. De buikzijde kenmerkt zich door het beschild zijn van het gedeelte tusschen tritosternum en sternaalschild; men zou dus kunnen zeggen: door een praesternaalschild; de naar achter gerichte doorn aan coxa IV is hier echter aanwezig.

Liponyssus carnifex (C. L. KOCH).

Deze groote, breede, oranje, rood-omzoonde soort vond C. L. KOCH op *Vespertilio* sp. Ik vond haar bij groote hoeveelheden op *Talpa europaea* en *Mus rattus*, zoodat ik goed kon vaststellen, dat, wat ik tot dusverre *Liponyssus albatoaffinis* noemde, dezelfde soort is. Synonymie:

1839. *Dermanyssus carnifex* KOCH, Deu. Crust. Myr. Ar., 24., 1, ♀, *Vespertilio* sp.

1839 *Dermanyssus lanius* KOCH, Deu. Crust. Myr. Ar., 24., 4; deutonympha! *Lemmus arvalis*. Ik ben hiervan zeker,

daar ik ze zelf gevonden heb op *Arvicola arvalis* en op *Pterygistes noctula*.

1889. *Leiognathus albatu*s BERLESE, Ac. Myr. Scorp. It. 53, No. 6.

1902. *Liponyssus albato-affinis* OUDEMANS, in Tijds. Ned. Dierk. Ver., ser. 2, v. 8, p. 24, t. 2, f. 26—31.

Ook alle na 1902 door mij genoemde *albato-affinis*.

Liponyssus arcuatus (C. L. KOCH).

Deze minder groote, iets slankere, lichtgele, nooit rosgetinte, van zwarte figuren voorziene soort vond C. L. KOCH op *Vespertilio noctula*. Ik vond haar op *Mus musculus*, *Putorius putorius*, *Putorius erminca*, *Vespertilio scrotinus*, *Vesperugo noctula*, *Talpa europaea*, *Vespertilio murinus*, *Mus rattus*, *Vespertilio dasycneme*. De Synonymen zijn de volgende:

1839. *Dermanyssus arcuatus* KOCH, Deu. Crust. Myr. Ar., 24, 2, ♀, 3, ♂, *Vespertilio noctula*. Regensburg.

1839. *Dermanyssus albatu*s KOCH, Deu. Crust. Myr. Ar., 24, 5, „ein grösseres Seiteneckchen zwischen dem dritten und vierten Beinpaar“. Beschouwt men zijn figuur, dan ziet men terstond, dat dit „Seiteneckchen“ gevormd wordt door het aldaar uitpuilende peritrema; dat deze figuur dus een protonympha voorstelt. *Vespertilio noctula*. Geen wonder, dat KOCH zelf verklaart, dat deze „soort“ voorkomt: „nicht ungewöhnlich zugleich mit *Dermanyssus noctulae*, waarmee hij blijkbaar bedoelt: *D. arcuatus*.“

1839. *Dermanyssus noctulae*, KOCH, Deu. Crust. Myr. Ar. 24, 5 (sub *D. albatu*s!)

Deze soort is niet door BERLESE afgebeeld.

1897. *Parasitus musculi* Oudms. in Tijds. Ent. v. 39, p. 133, No. 25.

1897. *Smaridia* sp. Oudms. in Tijds. Ent., v. 39, p. 136, No. 69.

1897. *Ichoronyssus decussatus* Oudms. in Tijds. Ent., v. 39, p. 136.

1902. *Liponyssus albatu*s Oudms. in Ent. Ber., v. 1, p. 22.
En alle in en na 1902 door mij genoemde *albatu*s.

Liponyssus musculi C. L. KOCH.

1836 *Dermanyssus musculi* KOCH, Deu. Crust. Myr. Ar. 4, 13, *Mus musculus*. — Voor zoover ik heb kunnen nagaan, is dit eene protonympha. Exemplaren, die zoo geteekend zijn, als KOCH aangeeft, waren ten minste alle protonymphae.

1889. *Leiognathus arcuatus* BERLESE, Ac. Myr. Scorp. It. 53, 8, ♀, ♂. *Vespertiliones*, praecipue *V. noctula*. — Ook 53, 9, Characteres generis.

1902. *Liponyssus musculi* Oudms in Tijds. Ned. Dierk. Ver., ser. 2, v. 7, p. 277, 293, t. 8, f. 19—22, t. 9, f. 23—26.

Arnhem.

A. C. OUDEMANS.

BIBLIOTHEEK.

ADLERZ, G., Lefnadsförhållanden och Instinkter inom familjer-
nar Pompilidae och Sphegidae. IV. 4°. Extr. K. Sv. Vet.
Ak. Handl., T. XLVII, 1912. Geschenk van den schrijver.

AULMANN, G., Psyllidarum Catalogus. Berlin 1913. 8°.
Aankoop.

AURIVILLIUS, C. et H. WAGNER, Lepidopterorum Catalogus.
Aankoop.

Afl. 9. P. MABILLE, Hesperidae: Subf. Pyrrhopyginae. 1912.
MC. DONNOUGH, Megathymidae.

10. E. MEYRICK, Tortricidae. 1912.

CAUDELL, A. N., Locustidae, subfam. Meconeminae, Phyl-
lophorinae, Tympanophorine, Phasgonurinae, Phasmodinae,
Bradyporinae. 1912. 4°. Genera Insectorum. Aankoop.